

ადამიანის უფლებათა სამთავრობო სამოქმედო გეგმის მონიტორინგი

ამოცანა 3.2.3

ამოცანა 3.2.3. სამართალდამცავ ორგანოებში გადაცდომებზე ეფექტიანი რეაგირება და აღმოფხვრა

ამოცანის შესრულების პროგრესი: 65%

ინდიკატორი: სამართალდამცავების მიერ ჩადენილ გადაცდომებზე შესულ განცხადებათა და რეაგირების ურთიერთმიმართება

შეფასება:

შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ მოწოდებული 2018 წლის სტატისტიკა, რომელიც უწყების გენინსპექციის მიერ დაწყებულ დისციპლინურ წარმოებებს ასახავს, საკმაოდ შთამბეჭდავია. ამასთან, დისციპლინური წარმოებების ნახევარზე მეტი თავად გენინსპექციის ინიციატივით იქნა დაწყებული. იმავე პერიოდში რეფორმირდა სამინისტროს გენინსპექციის სტრუქტურაც. აქვე აღსანიშნავია 2019 წელს პროაქტიული ინსპექტირებების შედეგად დაკისრებული დისციპლინური სახდელების რიცხვის მკვეთრი შემცირება - 1714 დისციპლინური სახდელი 2018 წელს, მხოლოდ 18 დისციპლინური სახდელი 2019 წელს, რაც, სავარაუდოდ, შიდა ინსპექტირებების რაოდენობის სიმცირეს უნდა უკავშირდებოდეს.

აქტივობა 3.2.3.1. სამართალდამცავების მიერ ჩადენილი გადაცდომების პროაქტიული გამოვლენა

პასუხისმგებელი უწყება:

- სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო
- შინაგან საქმეთა სამინისტრო

ინდიკატორი:

სამართალდამცავების მიერ ჩადენილ გადაცდომებზე შესულ განცხადებათა და რეაგირების ურთიერთმიმართება

სტატუსი: ნახევარზე მეტი შესრულებულია აქტივობის შესრულების პროგრესი: 60%

დაწყების თარიღი: 2018-01-01

ბოლო ვადა: 2019-12-31

შეფასება

შინაგან საქმეთა სამინისტროს ადამიანის უფლებათა დაცვისა და გამოძიების ხარისხის მონიტორინგის დეპარტამენტის ინფორმაციით:

„2018 წელს შინაგან საქმეთა სამინისტროს გენერალურ ინსპექციაში დაიწყო 13842 დისციპლინური წარმოება, მათგან 7852 სამართალწარმოების საფუძველს წარმოადგენდა მოქალაქეთა საჩივარი - განცხადება.

2018 წელს შინაგან საქმეთა სამინისტროს გენერალური ინსპექციის მიერ ჩატარებული დისციპლინური წარმოების საფუძველზე დაკისრებული იქნა 1550 დისციპლინური სახდელი, კერძოდ:

სამსახურიდან დათხოვნა - 151

თანამდებობიდან ჩამოქვეითება - 8

სასტიკი საყვედური - 384

საყვედური - 342

შენიშვნა - 665

382 შემთხვევაში გაიცა სარეკომენდაციო ბარათი.^[1]

იმავე უწყების ინფორმაციით, 2019 წელს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს გენერალურ ინსპექციაში შევიდა 6068 საჩივარი/განცხადება, აქედან:

- 3946 შემთხვევაში - ჩატარებული სამსახურებრივი შემოწმების შედეგად, სამინისტროს თანამშრომლის მხრიდან გადაცდომის ფაქტი არ დადასტურდა;
- 109 შემთხვევაში - საჩივარი/განცხადების საფუძველზე დაწყებული სამსახურებრივი შემოწმება დასრულდა არასაკმარისი მტკიცებულებების გამო.
- 1070 შემთხვევაში - მოქალაქე არ აცხადებდა პრეტენზიას და მას გაეწია მოთხოვნილი კონსულტაცია. სულ აღნიშნულ პერიოდში (საჩივარ/განცხადებების, სამინისტროს დანაყოფებიდან მიღებული და მოპოვებული ინფორმაციების საფუძველზე ჩატარებული სამსახურებრივი შემოწმებების შედეგად) დაკისრებული იქნა 1447 დისციპლინური სახდელი.

შეტყობინებების ნაწილი გადაგზავნილი იქნა ქვემდებარეობით.

რაც შეეხება გადაცდომებზე პროაქტიულ რეაგირებას, „გენერალური ინსპექციის მიერ 2018 წელს განხორციელდა სამინისტროს დანაყოფების გეგმიური და პრევენციული ინსპექტირებები. ასევე, ჩატარებული სამსახურებრივი შემოწმების შედეგად 2018 წელს დაკისრებული იქნა 1714 დისციპლინური და სამხედრო სადისციპლინო წესდებით გათვალისწინებული სახდელი. ხოლო 374 შემთხვევაში, შედარებით უფრო მსუბუქი გადაცდომის გამო, გაიცა სარეკომენდაციო ბარათი.“^[2] ხოლო 2019 წელს, სამინისტროს დანაყოფების მიერ ფინანსური დარღვევების, დისციპლინური და სხვა გადაცდომების პროაქტიულად გამოსავლენად ჩატარებული ინსპექტირების შედეგად უწყებამ შესაბამის პირებს დააკისრა 18 სახდელი და გასცა 31 სარეკომენდაციო ბარათი.

აღსანიშნავია, რომ 2019 წელს 2018 წელთან შედარებით პროაქტიულად გამოვლენილ გადაცდომებზე რეაგირების შედეგები მკვეთრად შემცირებულია.

^[1] 2019 წლის 4 სექტემბრის MIA 1 19 02342906 წერილი;

^[2] 2020 წლის 01 მაისის MIA 6 20 00965423 წერილი;

აქტივობა 3.2.3.2. სამართალდამცავების მიერ ჩადენილ გადაცდომებზე რეაგირების მექანიზმის დახვეწა

პასუხისმგებელი უწყება:

- სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო
- შინაგან საქმეთა სამინისტრო

ინდიკატორი:

სამართალდამცავების მიერ ჩადენილ გადაცდომებზე შესულ განცხადებათა და რეაგირების ურთიერთმიმართება

სტატუსი: ნახევარზე მეტი შესრულებულია აქტივობის შესრულების პროგრესი: 70%

დაწყების თარიღი: 2018-01-01

ბოლო ვადა: 2019-12-12

შეფასება

რაც შეეხება შიდაუწყებრივი კონტროლის მექანიზმებს, შსს ადამიანის უფლებათა დაცვისა და გამოძიების ხარისხის მონიტორინგის დეპარტამენტის ცნობით:

„2018 წელს შინაგან საქმეთა სამინისტროში მიმდინარე რეფორმების ფარგლებში, გენერალურ ინსპექციაშიც გატარდა რეფორმა. გენერალურ ინსპექციაში განხორციელებული სტრუქტურული რეფორმის შედეგად:

- შემცირდა ბიუროკრატიული ბარიერები, ნათლად გაიმიჯნა სამმართველოებს შორის კომპეტენცია. შეიქმნა სამმართველო რომელიც განიხილავს მოქალაქეთა საჩივარ/განცხადებებს და ატარებს სამსახურებრივ შემოწმებებს სამინისტროს ყველა დანაყოფის დისციპლინური დარღვევის ფაქტებზე. ჩამოყალიბდა განსაკუთრებულ დავალებათა, ობიექტების დაცვის, სტრატეგიული მილსადენების დაცვის დეპარტამენტებისა და სხვა სპეციალური ქვედანაყოფების შემოწმების სამმართველო. აღნიშნული სამმართველო ახორციელებს შს სამინისტროს გასამხედროებული ტიპის დანაყოფების ინსპექტირებებს, სამართლებრივი ჩარჩოს და გეგმების ანალიზს, მზადყოფნის, მომზადების დონის და დისციპლინის მონიტორინგს, შეიქმნა დამატებითი დანაყოფი დასავლეთ საქართველოში). ცვლილებების შედეგად, უფრო ეფექტური და მოქნილი გახდა გენერალური ინსპექციის მუშაობა და გადაცდომებზე რეაგირება.

ასევე გატარდა ღონისძიებები გენერალური ინსპექციის თანამშრომელთა პროფესიული განვითარებისა და საერთაშორისო პრაქტიკის შესასწავლად.

- 2018 წლის 19-22 ივნისს ევროკავშირის სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების მხარდაჭერის პროექტის მხარდაჭერით განხორციელდა გენერალური ინსპექციის სასწავლო ვიზიტი ლიტვის რესპუბლიკაში. ვიზიტის ფარგლებში გენერალური ინსპექციის წარმომადგენლები შეხვდნენ ლიტვის რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს გენერალურ ინსპექტორს, ასევე, ეროვნული პოლიციის, სასაზღვრო პოლიციისა და ფინანსური დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის დანაყოფის მონიტორინგის სამსახურების („Immunity Board“) ხელმძღვანელებს. შეხვედრებზე მხარეებმა განიხილეს პოლიციის საქმიანობაზე ზედამხედველობის არსებული პრაქტიკა, დისციპლინური წარმოების პროცედურები, არსებული გამოწვევები, სამართლებრივი ჩარჩო და მომავალი ორმხრივი თანამშრომლობის გეგმები. განხილულ იქნა ასევე საზოგადოების ნდობის მნიშვნელობა პოლიციის საქმიანობაზე კონტროლის განმახორციელებელი უწყებების წარმატებული საქმიანობისთვის და სამოქალაქო სექტორთან ურთიერთობის ლიტვური პრაქტიკა.
- 2018 წლის 24 ივლისს შინაგან საქმეთა სამინისტროს გენერალური ინსპექციის თანამშრომლებს ჩაუტარდათ ტრენინგი საერთაშორისო ორგანიზაცია - „შეიარაღებული ძალების დემოკრატიული კონტროლის ჟენევის ცენტრის“ ექსპერტების მიერ. ღონისძიება განხორციელდა არასამთავრობო ორგანიზაციის „თავდაცვისა და უსაფრთხოების საკითხებზე სამოქალაქო საბჭოს“ მხარდაჭერით დახმარებით. ტრენინგი მოიცავდა შემდეგ თემებს - პოლიციის საქმიანობაზე ზედამხედველობის

პრინციპები, პოლიციის საქმიანობის მონიტორინგის საუკეთესო საერთაშორისო გამოცდილება. განხილული იქნა ასევე არსებული რეალობა და გამოწვევები.”

უწყების ინფორმაციით, 2019 წელს გენერალურ ინსპექციაში შეიქმნა სამუშაო ჯგუფი, რომელიც მუშაობს დისციპლინური წარმოების პროცედურების საუკეთესო პრაქტიკის მოძიებასა და დანერგვაზე. ამავე წლის თებერვალში ჩატარდა გასავლეთი სამუშაო შეხვედრა უცხოელი ექსპერტების ჩართულობით. შეხვედრაზე განხილული იქნა დისციპლინური წარმოების პროცედურების პრაქტიკა ევროპული ქვეყნების მაგალითზე.